

Mały elementarz

- 1. Hak rynnowy** (rynajza) podpira i przytrzymuje rynnę. Mocujemy go do krokwi lub deski okapowej dachu.
- 2. Łącznik rynnowy** (złączki, klamry) z gumową uszczelką uszczelnia połączenie sąsiednich rynien. Ułożone na zakładkę mają możliwość przesuwania się pod wpływem zmian temperatury. Są też specjalne elementy – dylatacje do rynien metalowych – które umożliwiają pracę rynien.
- 3. Sztucer** (króciec) łączy rynnę z rurą spustową. Podwiesza się go od spodu pod otworem odpływowym w rynnie.
- 4. Zaślepka** (zwana też denkiem lub dekle) to element zamykający koniec rynny.
- 5. Kielich** to rozszerzony koniec rury spustowej umożliwiający łączenie kolejnych odcinków.
- 6. Kolanka** są zazwyczaj wygięte pod kątami od 40 do 85 lub na kształt S.
- 7. Obejma** (uchwyt) mocowana do ściany: trzpieniem (do ścian drewnianych), śrubą i kołkiem (do ścian murowanych), wkrętami lub gwoździemi. Służy do mocowania rury spustowej do ściany budynku.
- 8. Rura spustowa** odprowadza deszczówkę do kanalizacji. Jej średnica musi być dopasowana do szerokości rynny, aby mogła przyjąć całą zebraną z dachu wodę.
- 9. Wylewka z rewizją** (czyszczak) odprowadza deszczówkę do podstawionego naczynia – wodę można wykorzystywać do celów gospodarczych.

Montażem rynien nie muszą zajmować się wyłącznie profesjonaliści. Obecnie wszystkie systemy rynnowe – zarówno stalowe, miedziane, jak i plastikowe – nadają się do amatorskiego montażu, bo są wyposażane w wygodne złącza.

Poprawnie zamontowane i czyszczone orynnowanie może służyć przez wiele lat, nie następcząc żadnych problemów. Kiedyś jednak nadchodzi taki moment, gdy rynna zaczyna przeciekać. Najczęściej takie miejsca można jeszcze naprawić, ale wkrótce pojawiają się kolejne przecieki, więc jedynym skutecznym rozwiązaniem staje się wymiana. Dawniej do łączenia elementów rynien trzeba było wzywać fachowca z lutownicą blacharską.

Od wielu lat są dostępne systemy rynnowe ze stali ocynkowanej, tytanocynku, miedzi i PCW, które można zamontować samodzielnie bez skomplikowanych narzędzi i profesjonalnych umiejętności. W systemach znajdują się wszystkie elementy potrzebne do wykonania kompletnego orynnowania: rynny, haki, rury spustowe, obejmy, denka, kolanka, wylewki, łączniki, narożniki zewnętrzne i wewnętrzne, sitka, sztucery, a nawet osłony przeciwrozpryskowe.

Rynny z tworzyw sztucznych można łączyć z elementami metalowymi, np. oprzeć je na starych, niezniszczonych hakach. Są też systemy, w których połączono stalowe rynny ocynkowane z plastikowymi rurami spustowymi.

Planując zamontowanie rynien miedzianych, trzeba przestrzegać pewnych reguł. Na przykład no-

wa rynna z miedzi nie może być osadzona na ocynkowanych hakach. Znaczenie ma również pokrycie dachu – nie można montować miedzianego orynnowania, jeśli na dachu jest ułożona stalowa blachodachówka. Prowadzi to do tzw. korozji kontaktowej – w wilgotnym środowisku, pod wpływem wody deszczowej, pomiędzy różnymi metalami zachodzą procesy elektrochemiczne, będące przyczyną powstawania ubytków w materiale.

Przed zamontowaniem rynien sprawdzamy, czy deska i blacha okapowa są

w dobrym stanie. Najniższy rząd dachówek podsuwamy w górę i sprawdzamy, czy haki oraz blacha mocno trzymają się podłoża. Blacha okapowa chroni konstrukcję dachu przed zawilgoceniem – woda, która ewentualnie przecieknie pod dachówki, spływa po niej do rynny, osłaniając w ten sposób konstrukcję dachową.

Kanciaste kuzynki półokrągłej rynny

Czasami na dachu lepiej od tradycyjnych półokrągłych wyglądają rynny i rury spustowe o przekroju prostokątnym lub tzw. skrzynkowe. Nadają się do odprowadzania wody z niewielkich dachów o powierzchni nieprzekraczającej 25 m², czyli przy domkach ogrodowych, wiatkach garażowych lub ogrodach zimowych.

WYBIERAMY RYNNY Ujarzmić deszcz

Trzy rodzaje materiału – jedna metoda montażu polegająca na podobnym, systemowym łączeniu wszystkich elementów. Lutownica, lut i umiejętności posługiwania się nimi stają się całkowicie zbędne.

Plastikową (albo miedzianą lub stalową ocynkowaną) kratkę do wyłapywania liści można łatwo włożyć w każdą półokrągłą rynnę. Liście pozostają na kratce, a woda spływa dołem.

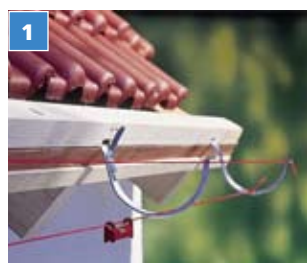
Rynny stalowe

Rynny z blachy stalowej ocynkowanej ognioowo są dość trwałe i stosunkowo tanie. Ich powierzchnia jest polakierowana lub powleczona obustronnie ochronnymi powłokami: plastisolem, poliestrem, PVF2 albo – najtrwalszym – puralem. Dzięki temu są bardziej odporne na korozję, jednak jeśli powłoka ochronna zostanie uszkodzona, wtedy należy je pomalować farbą przeznaczoną do elementów ocynkowanych.

Dostępne są systemy orynnowania z blachy tytanowo-cynkowej, która niemal w 100% jest czystym cynkiem, dodatek tytanu jest bardzo mały. Są bardzo trwałe i odpor-

ne na czynniki atmosferyczne. Są rynny ciągnięte np. z aluminium lub stali szlachetnej. Kształtuje się je w specjalnej maszynie, mają przekrój skrzynkowy i mogą być bardzo długie, nawet do 30 m.

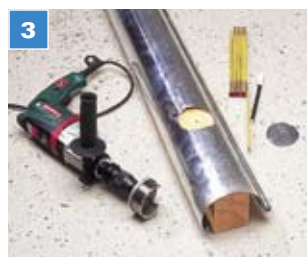
Orynnowanie metalowe montuje się bardzo prosto. Po założeniu haków rynnowych i blachy okapowej układamy poszczególne elementy. Kolejne odcinki rynien mocno łączymy systemowymi łącznikami, a na końcówki rynien nakładamy denka. W odpowiednich miejscach zakładamy sztucery. Rury spustowe wkładamy jedna w drugą, kielichami skierowanymi ku górze.

1. Do krawędzi okapu co 40–70 cm (zależnie od materiału) montujemy haki rynnowe. Muszą być ustawione ze spadkiem w kierunku rury spustowej 0,5–2% (2 cm na 1 m).

2. Zaczynając od narożnika domu, wsuwamy kolejne segmenty rynny tak, by końce haków znalazły się pod przednim zawiniętym brzegiem blachy.

3. Rynnę ułożoną do góry dnem opieramy na odpowiednio zaokrąglonym klocku. Otwór odpływowy wycinamy otwornicą osadzoną w wiertarce.

4. Na tylne brzegi łączonych odcinków rynien nakładamy łącznik i zatraskujemy go na przednim brzegu. łącznik nie powinien być bliżej niż 15 cm od haka.

5. Sztucer nasuwamy na rynnę w miejscu otworu odpływowego, zaczeplając jego przednią krawędź o zawinięty brzeg rynny i zaginając blaszki na tylnym brzegu.

6. Na końcu zakładamy denko rynny i (zależnie od systemu) mocujemy odginanymi języczkami z blachy lub przez zagniatanie brzegów szczypcami.

7. Rurę spustową mocujemy w obejmach przytwierdzonych do muru i łączymy ją z rynną za pomocą odpowiednich kolanek ustawionych kielichami w górę.

Uwaga!

Nowoczesne systemy rynnowe są łatwe do zamontowania. Nie wyklucza to jednak możliwości popełnienia poważnych błędów, takich jak zbyt mały spadek rynny, niestabilne mocowanie haków oraz brak blachy okapowej pod pierwszym rzędem dachówek.

Rynny plastikowe

Orynnowanie z tworzywa sztucznego jest najprostsze w montażu. Elementy są lekkie, idealnie dopasowane, odporne na uderzenia (metalowe łatwo uszkodzić) i czynniki atmosferyczne. Oprócz regularnego czyszczenia nie wymagają specjalnej konserwacji. Tworzywo jest barwione w masie, dlatego nie widać zarysowań. Odcinki rynien łączy się specjalnymi łącznikami z gumowymi uszczelnkami (jeśli producent zaleca – dodatkowo się skleja).

Orynnowanie z PCW jest w wielu kolorach, dlatego łatwo dobrąć je do stylu i kolorystyki elewacji. Przekroje i liczbę rur spustowych dobiera się do powierzchni i spadku dachu. Do obróbki rynien wystarczą pilka do metalu, otwornica i nóż z wysuwającym ostrzem. Rynny łączone na zatraski są wygodniejsze od sklejanych – łatwiej wymienić uszkodzony element.

Taką różnorodność kolorów spotykamy tylko wśród rynien z tworzyw sztucznych. Na zdjęciu przykład oferty jednego producenta.

Połączenia sztywne i szczelne

Rynny plastikowe są wykonywane z tak dużą dokładnością, że teoretycznie mogą się obyć bez dodatkowych uszczelnień. Jednak łączniki i nasadki wyposaża się w dodatkowe profile uszczelniające. Kielichowe połączenia rur można uszczelnić specjalnym klejem do PCW.

Koszyk rynnowy zatrzymuje liście, ale wokół nich powstają osady zamulające sztucer, co powoduje przelewanie się wody przez krawędź rynny.

Rynny miedziane

Wśród materiałów używanych do produkcji rynien miedź jest najbardziej odporna na korozję i najładniej wygląda. Gdy jest nowa, błyszcząca, jednak po upływie dwóch, trzech miesięcy, w wyniku utleniania, pokrywa się coraz ciemniejszą barwą brązu. Wtedy rynny są mało widoczne na tle domu. Do produkcji orynnowania używa się czystej miedzi lub miedzi powleczonej cynkiem bądź akrylem. Powstanie zielonego zabarwienia miedzi – patyny – nie jest możliwe w obecnych warunkach atmosferycznych, ale można w specjalistycznych

sklepach kupić preparaty chemiczne do patynowania miedzi, dzięki którym rynny w krótkim czasie pokryją się szlachetną śniedzią.

Systemy rynien z miedzi montuje się jak ocynkowane. Należy jednak zwrócić uwagę na to, by żadna z miedzianych części nie miała styczności z innymi metalami, ponieważ grozi to korozją kontaktową, np. na dachach pokrytych blachą stalową nie można montować rynien z miedzi, bo spływająca woda będzie powodowała korozję miedzi. Rynny miedziane są drogie, ale bardzo trwałe i wytrzymałe.

JEDYNY MAJSTER, KTÓREMU MOŻNA ZAUFAĆ

DIY Majster

Szukaj w kioskach
pod koniec każdego miesiąca

archiwum, informacje,
najciekawsze artykuły
w plikach pdf za darmo na

www.diy-majster.pl

NARZĘDZIA I AKCESORIA

- ◆ podpowiadamy, jakie narzędzia będą dla nas najlepsze
- ◆ podajemy najważniejsze kryteria wyboru elektronarzędzi
- ◆ radzimy, jak używać narzędzi

URZĄDZANIE I DEKOROWANIE

- ◆ podpowiadamy, jak efektownie urządzić wnętrze
- ◆ pomagamy w doborze materiałów, okuć i narzędzi
- ◆ doradzamy, jak krok po kroku zbudować meble

REMONT I MODERNIZACJA

- ◆ podpowiadamy, jak zaplanować remont
- ◆ doradzamy, jak najlepiej wykonać prace wykończeniowe
- ◆ oceniamy materiały i preparaty niezbędne przy remoncie

DOM I OTOCZENIE

- ◆ pomagamy zbudować altankę i ogrodowe ścieżki
- ◆ doradzamy, jak wybrać najlepszą kosiarkę
- ◆ podpowiadamy, jak urządzić plac zabaw dla dzieci